

традицій. Україні також варто більш поглиблено використовувати у патріотичному вихованні тему Другої світової війни як символу з безумовно позитивним моральним забарвленням. Необхідно послідовно утверджувати у громадській свідомості погляд на ДСВ як важливий етап національної боротьби за незалежність. Щодо самої концепції ДСВ, то найбільш придатним і перспективним виглядає приєднання України до загальноєвропейської оцінки історії цієї трагічної події в історії людства. Адже акцентування уваги саме на гуманітарних аспектах результатів війни, її деромантизації, яке превалує у європейських наукових дослідженнях, освітніх програмах і культурній практиці, повністю відповідає вітчизняним завданням. Політично і економічно об'єднана Європа намагається поєднати історичне минуле усіх своїх націй. Український народ, який хоча і зазнав чи не найбільших втрат у роки ДСВ, сьогодні ще залишається під тінню СРСР «невідомим» учасником війни. Тому саме не військові здобутки, а людській вимір цієї глобальної трагедії зближує нас з європейським соціумом і повинен стати критерієм оцінки Другої світової війни.

Список використаних джерел:

1. Україна: політична історія. XX - початок XXI ст. - К., 2007. - 1028 с.
2. Сербин Р. «Велика вітчизняна війна»: советський міт в українських шатах // Сучасність.- 2001. - № 6.
3. Українці вважають День Перемоги дійсно великим святом // Соціологічне опитування Центру Разумкова 20-26 квітня 2007 - www.civic.ua; Українці про державну мову, історію та взаємини регіонів // Лабораторія соціологічних опитувань - '^^^БОСІО- lab.osvita.com.ua

**БОРИСПЛЬЩИНА В РОКИ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ:
СЛІДИ ВІЙНИ
Лазаренко Л.А.,**

доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-накового інституту
права та психології Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

У роки тимчасової окупації гітлерівські варвари заподіяли нечувані в історії злочинства, ігноруючи всіма міжнародними нормами ведення війни і

ставлення армії до мирного населення. У наказі командуючого німецькою армією фельдмаршала фон Рейхенау від 10 жовтня 1941 року «Про поведінку військ на Сході» говорилося: «Постачання харчування місцевим жителям і військовополоненим - непотрібна гуманність. Війська зацікавлені в ліквідації пожеж тільки в тих будинках, які мають бути використанні для постою військових частин...Все інше, що є символом колишнього панування більшовиків, у тому числі й будинки, повинно бути знищено. Ніякі історичні або художні цінності на Сході не мають значення.» Виступаючи на нараді вищого генералітету німецько-фашистської армії 30 березня 1941 року, Гітлер сказав, що війна проти Росії - «буде різко відрізнятись від війни на Заході. На Сході жорстокість є благом для майбутнього». Ось яке благословення одержали від фюрера гітлерівські солдати, які ринулися на нашу землю, розливаючи море крові і перетворюючи в руїни міста і села.

Навіть сьогодні, через сімдесят років після визволення нашого краю, не можна підрахувати до кінця всі втрати і зlodіяння, заподіянні гітлерівськими полчищами в нашій країні. Картину неймовірного запустіння і спустошення являла собою Україна після відступу фашистів. За даними державного обліку, на території республіки залишилося 10,8 млн. населення, що становило 57 відсотків його довоєнної кількості. Гітлерівці знищили і спалили в Україні 714 міст, 28 тисяч сіл і селищ, понад 2 млн. житлових будинків, зруйнували 16150 промислових підприємств і 540 тисяч надвірних будинків. Гітлерівці вивезли з України 120 промислових підприємств, в тому числі 28 підприємств харчової промисловості. Вони позбавили житла 10 млн. чоловік, залишили без роботи близько 2 млн. робітників. Тільки в 1942 році окупанти вивезли з України 1 млн. тон зерна. А за весь період окупації вони привласнили 12 млн. тон сільськогосподарської продукції, в тому числі 9,5 млн. тон зерна і борошна, спалили і знищили всі 1300 машино-тракторних станції, зруйнували і пограбували 27910 колгоспів, 872 радгоспи.

Під час відступу знищили і вивезли 56972 трактори, 24556 комбайнів, 33038 сівалок, 16988 молотарок та іншої техніки. Також знищили і вивезли до

Німеччини з колгоспів і радгоспів України 3311 тис. коней, 7594 тисячі голів великої рогатої худоби, 9333 тисячі свиней, 7317 тисяч овець і кіз, 59279 тисяч штук домашньої птиці.

Дуже великих втрат зазнало господарство Бориспільщини. За повідомленням газети «колективіст» від 17 серпня 1944 року, за два роки окупації фашисти спалили 27 шкіл, з усім обладнанням та інвентарем, пограбували та знищили бібліотеки шкіл району, нанесли збитків на суму 12 млн. карбованців.

За неповними даними, у роки війни було призвано в Червону Армію понад 87800 бориспільців, з них близько 6 тисяч загинуло.

З першого дня окупації до останнього фашистські загарбники по-звірячому поводитися з мирним населенням. Намагаючись стабілізувати становище на фронті, вони одночасно посилювали кривавий терор проти нашого населення в тилу своїх армій. Для окупантів правилом стали «тотальні» розправи з жителями цілих населених пунктів. Неможливо підрахувати всіх жертв окупаційної влади, але збереглися записи краєзнавця Д.П. Амеліна, здійснені ним у 60-х роках. Згідно тих записів, у перші дні окупації в с. Старе було розстріляно понад 20 чоловік. 22 листопада 1941 року за списками поліцаїв в с. Іванків арештовано і розстріляно 19 активістів, а 15 грудня було арештовано ще 24 жителі. 7 квітня 1942 року знову арештовані і повішені 10 жителів села Іванків.

На території району фашисти знищили 404 чоловіки, в тому числі у Борисполі 144. Великі звірства вини чинили в селах Старе, Іванків, Вороньків, Бортничі, Рогозів. На каторжні роботи було вивезено 2230 юнаків і дівчат.

Зважаючи на звірства що чинили фашисти, зростав опір окупаційному режиму. В селах, розташованих поблизу лісових масивів, діяли підпільні групи. Зокрема у селі Старе з жовтня 1941 року до визволення району діяла антифашистка група, Захар Якович Ткаченко.

Вдячна Бориспільщина шанує пам'ять і подвиги героїв-земляків, воїнів-визволителів, всіх хто звільняв наш край від ненависного ворога.